

การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง
รังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี โรงเรียนวชิรวิทย์วิทยา*
THE DEVELOPMENT OF A CREATIVE DRAMA TO PREVENT BULLYING BEHAVIOR
FOR CHILDREN 9-10 YEARS OLD Waleerat Wittaya School

นฤมลพรรณ กัลยาณวุฒิ*, สุรรัตน์ จินพงษ์, กิตติกรณ์ นพุดมพันธ์
Narumonphan Kullayanawoot*, Sureerat Chenpong, Kittikorn Nopudomphan
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand
*Corresponding author E-mail: wawawhan_namwhan@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1. พัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี โรงเรียนวชิรวิทย์วิทยา 2. เปรียบเทียบผลการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี โรงเรียนวชิรวิทย์วิทยา กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น 3 ด้าน ร่างกาย คำพูด และการคุกคามในเชิงสัมพันธ์ภาพ โดยเลือกแบบเจาะจงจำนวน 20 คน จากครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีระยะเวลาในการทดลอง ทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. แบบสังเกตพฤติกรรม 2. แผนการสอนจัดกิจกรรมละคร และ 3. แบบประเมินทักษะก่อนและหลัง วิเคราะห์ผลจากแบบสังเกตพฤติกรรม จำแนกออกเป็นก่อนและหลังการสอนโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเด็กที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ก่อนและหลังการสอนด้วยกิจกรรมละครสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรม การวิเคราะห์ค่าสอดคล้องชุดกิจกรรมจากผู้เชี่ยวชาญ ที่ระดับ 1.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 – 10 ปี มีความสอดคล้องกัน 2. ผลจากการเปรียบเทียบแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน: พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ก่อนและหลัง แสดงให้เห็นว่านักเรียน 20 คน ที่ทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ มีการพัฒนาพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ และ 3. ผลการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี กิจกรรมที่ 1-9 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนอยู่ในเกณฑ์การประเมินหลังทำกิจกรรม เกณฑ์ดี 19 คน, เกณฑ์พอใช้ 1 คน

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์, การกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น, เด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

Abstract

The purpose of this research was 1. develop a creative drama activity package to protective effects of bullying behaviors of children aged 9-10 years, Waleerat Wittaya School 2. compare the protective effects of bullying behaviors of children aged 9-10 years before and after training with creative drama activities, Waleerat Wittaya School. The sample group in this research are children aged 9-10 years with bullying behaviors in three aspects: physical, verbal, and relationship. By selecting 20 people specifically, It was selected from teachers who taught in grade

4 with a total experimental period of 12 hours. The research instruments were 1. Behavioral observation form, 2. Drama activity teaching plan, and 3. Skill assessment form before and after. Behind Analyze the results of observational student behaviors, divided into before and after instruction using creative drama activities, to analyze the assessment results of children with Bullying behaviors to bully others before and after teaching with creative drama activities. The results showed that 1. The results of activity development: analysis of the conformity value of the activity set by experts at a level of 1.00, which indicates that the creative drama activity format for preventing bullying behaviors for children aged 9 – 10 years is consistent 2. Results from observational comparison of student behavior: bullying behavior for children before and after. It shows that 20 students who perform creative drama activities Behaviors are developed in a better way, respectively. 3. The comparative results of creative drama activities to prevent bullying behavior for children aged 9-10 years old. Activity 1 - 9 showed that 19 students were in the assessment criteria after the activity, 19 people were good, 1 person was fair.

Keywords: Creative Drama, Bullying, Children aged 9-10

บทนำ

พฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อจิตใจ และร่างกาย มีผลรุนแรงมากยิ่งขึ้นและขยายวงกว้างอยู่ในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะเด็กที่ถูกรังแกจะได้รับความบาดเจ็บทางใจ และทางร่างกาย อีกทั้งยังเป็นความทรงจำที่ไม่ดีฝังใจไปตลอด ส่วนเด็กที่รังแกผู้อื่นนั้นจะเกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการกระทำพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องและสามารถปฏิบัติได้ตามความต้องการเพื่อความปรารถนาของตนเองในการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น การกลั่นแกล้งผู้อื่นนั้นของเด็กในสังคมไทยมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากการลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงในสถานศึกษาของเครือข่ายนักกฎหมายเพื่อเด็กและเยาวชนพบว่า เด็กในช่วงอายุตั้งแต่ 10-15 ปี เคยถูกกลั่นแกล้งรังแกด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การตบหัว ล้อชื่อบุพการี พุดจาเหยียดหยาม นินทาว่าร้าย ชกต่อย ล้อปมด้อย รวมทั้งการกลั่นแกล้งในสื่อออนไลน์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า อายุของเด็กที่ถูกกลั่นแกล้งจะน้อยลงไปเรื่อย ๆ ที่สำคัญปัญหานี้ยังเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายกับนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ โดยที่ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรทางการศึกษาต่างทราบกันเป็นอย่างดีถึงพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกกันของเด็กในวัยเรียน (พวงรัตน์ ประเสริฐ, 2563)

ผู้ปกครองและครูส่วนใหญ่คิดว่าการกลั่นแกล้ง หรือการตีกันเป็นแค่พฤติกรรมการเล่นกันของเด็กทั่วไป แต่ความจริงแล้วการกระทำเหล่านี้ถือว่าการกลั่นแกล้งรังแกกันในสถานศึกษา และอาจจะมีผลร้ายแรงได้ พฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น (Bully) ที่พบได้บ่อยที่สุดในโรงเรียน แบ่งออกได้เป็น 6 ประเภท ได้แก่ (workpointnews, 2561) 1) การกลั่นแกล้งทางร่างกาย 2) การกลั่นแกล้งโดยคำพูด 3) การคุกคามในเชิงสัมพันธ์ภาพ 4) การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ 5) การกลั่นแกล้งทางเพศ และ 6) การกลั่นแกล้งโดยอคติ ปัญหาพฤติกรรมที่ถูกกลั่นแกล้งรังแกที่เด็กได้รับนั้น เด็กไม่สามารถจัดการกับความรู้สึกได้เท่ากับผู้ใหญ่ และด้วยสังคมปัจจุบันมีการกระทำที่รุนแรงต่อตนเอง เช่น การฆ่าตัวตายด้วยวิธีต่าง ๆ หรือการแสดงเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น ที่เสนอทางสื่อโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ ทำให้เด็กเลียนแบบการกระทำนั้นเพื่อให้ตนเองหนีจากการถูกรังแก แล้วเด็กบางคนมีการแปรเปลี่ยนกลายเป็นผู้รังแกเอง แต่ยังมีเด็กอีกหลายคนที่ถูกรังแกจนมีอาการซึมเศร้า จนถึงการทำร้ายตนเอง และเกิดการต่อต้านสังคม ทำให้เข้าสังคมกับผู้อื่นไม่ได้ ทั้งหมดนี้เนื่องมาจากการไม่เห็นคุณค่าในตนเองของเด็กจนกลายเป็นปมในวัยเด็ก และสามารถส่งผลกระทบต่อจิตใจของเด็กได้ในระยะยาว เด็กที่

มีปัญหาพฤติกรรมเกิดขึ้น สิ่งที่สำคัญคือ การหาสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้น ๆ เพื่อหาแก้ไขปัญหานั้นให้หมดไป ในปัจจุบันได้มีผู้ทำการศึกษาถึงสาเหตุของการเกิดปัญหาพฤติกรรมมากขึ้น ความเชื่อในเรื่องของสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมีมากขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2524) พฤติกรรมที่เด็กถูกรังแกจากเพื่อนที่โรงเรียนไม่ใช่เรื่องเล็กอีกต่อไป และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นในสังคมไทย ตามสถิติของกรมสุขภาพจิต บุญเรือง ไตรเรืองวรวัฒน์อธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (มติชนรายวัน, 2561) ได้ชี้ให้เห็นว่า ในปี 2561 มีจำนวนนักเรียนไทยโดนกลั่นแกล้งในโรงเรียนสูงถึงหกแสนคน หรือคิดเป็นอัตราส่วน 40 %มากที่สุดเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากประเทศญี่ปุ่น และปัจจุบันระดับความรุนแรงของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งและปัญหาการกลั่นแกล้งกันในโรงเรียนได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกปี และยังได้อธิบายอีกว่า การรังแกกันหรือล้อเลียนกันในโรงเรียน เป็นจุดเริ่มต้นและเป็นการปลูกฝังเด็กเรื่องความรุนแรง การทำร้ายกัน มีผลกระทบต่อเด็กทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย และคุณภาพชีวิตในระยะยาว นักเรียนที่ถูกรังแกมักจะเครียด ซึมเศร้า มีปัญหาการเข้าสังคมจนโต คนที่เห็นเหตุการณ์ก็มักจะเข้าไปช่วยเพราะเห็นว่าเป็นการเล่นกัน และรู้สึกว่าไม่ใช่เรื่องของตนเอง ส่วนทางโรงเรียนจะมองเรื่องราวการกลั่นแกล้งรังแกกันเป็นเรื่องเล็กน้อยและเมื่อเกิดการกลั่นแกล้งรังแกขึ้นผู้ที่รังแกมักจะถูกทำโทษ แต่ก็ไม่มีวิธีการทำให้ผู้รังแกได้รู้สึกเห็นอกเห็นใจ หรือเข้าใจความรู้สึกของผู้ที่ถูกรังแก ดังนั้น การกลั่นแกล้งรังแกกันจึงเกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ และความรู้สึกลดลงในการใช้ชีวิตในโรงเรียนของผู้เรียน โรงเรียนหลายแห่งก็ยังมองการกลั่นแกล้งรังแกกันเป็นเรื่องปกติและไม่มีนโยบายที่จะดำเนินการกับการรังแกที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างชัดเจน ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับครอบครัวและสังคม คือ เด็กไม่กล้าพูดกับครอบครัวเรื่องการถูกกลั่นแกล้งที่โรงเรียน เด็กจะแยกตัวออกจากครอบครัวและไม่พูดคุยกับใคร เก็บตัวอยู่คนเดียวไม่มีสังคม ไม่อยากไปโรงเรียน ประสิทธิภาพทางการเรียนลดลงและมีแนวโน้มจะออกจากโรงเรียนกลางคัน เป็นต้น (มูลนิธิแพथทูเฮลท์, 2560)

โรงเรียนและครอบครัวมีส่วนช่วยในแก้ไขปัญหาวินัยพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นได้อย่างชัดเจน ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของเด็กด้วย โดยอัมพร เบญจพลพิทักษ์ ผอ.สถาบันรา-ชานุกูล (ปัญจวรา บุญสร้างสม, 2563) ได้แนะวิธีการป้องกันเพื่อเด็กที่ถูกรังแกสำหรับครอบครัว ดังนี้คือ การพูดคุยกับเด็กและยกตัวอย่างประสบการณ์การถูกรังแกของบุคคลในครอบครัวเป็นตัวอย่างพร้อมทั้งให้กำลังใจ ฝึกการแสดงออกทางอารมณ์และดำเนินชีวิตเป็นปกติหากเด็กสามารถควบคุมอารมณ์ ไม่แสดงอาการ จะลดแรงจูงใจในการถูกรังแกได้ เด็กควรจะทำกิจกรรมโดยมีเพื่อนอยู่ด้วยอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป ซึ่งมีโอกาสที่จะถูกรังแกได้น้อยกว่าการอยู่คนเดียว การรังแกกันเป็นเรื่องไม่ปกติ ดังนั้นครอบครัวและโรงเรียนควรร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหานี้ให้เด็กมีความเข้าถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็กเป็นกิจกรรมที่ใช้กับเด็กและเยาวชนได้อย่างเข้าถึง ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดความบันเทิง แต่ยังทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดและเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้แสดงได้ใช้ความสามารถของตนเองในการแสดง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำทางให้เกิดจินตนาการ การเรียนรู้ผ่านการแสดงละครที่เด็กได้ทำร่วมกันนั้น เด็กจะสามารถพบปะการแสดงละครและได้พัฒนาการ การเรียนรู้กระทำที่แสดงร่วมกัน มีการเรียนรู้ปัญหา และการตัดสินใจในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (พรรัตน์ ดำรุง, 2547)

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและความสำคัญของปัญหาพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นที่เกิดขึ้นมีความจำเป็นต้องแก้ไขพฤติกรรมของเด็ก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น โดยผู้วิจัยได้นำเอาการแสดงละครสร้างสรรค์มาใช้ในการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และยังเป็นการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นทักษะทางสังคมที่สำคัญในปัจจุบัน โดยกิจกรรมนี้จะใช้กับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่กำลังเริ่มต้นเกิดการกลั่นแกล้งรังแกกันอย่างมากสอดคล้องกับข้อมูลที่กล่าวมาตามข้างต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี โรงเรียนวชิรตันวิทยา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี โรงเรียนวชิรตันวิทยา กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวชิรตันวิทยา กรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 9-10 ปี จำนวน 60 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น 3 ด้าน คือ 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านคำพูด 3. ด้านความรู้สึกในเชิงสัมพันธ์ภาพ ของโรงเรียนวชิรตันวิทยา จังหวัดกรุงเทพ โดยมีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 20 คน

ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการ
 - 1.1 ขอให้บัณฑิตวิทยาลัยออกหนังสือเพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนวชิรตันวิทยา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หมวดศิลปะ โรงเรียนวชิรตันวิทยา
2. ขั้นตอนการ
 - 2.1 ผู้วิจัยเข้าพบครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หมวดศิลปะ โรงเรียนวชิรตันวิทยาเพื่อชี้แจงข้อมูลการดำเนินการทำกิจกรรม และเสนอเอกสารเพื่อ ยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัย
 - 2.2 ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9 – 10 ปี โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 5 สัปดาห์
 - สัปดาห์ที่ 1 (2 วัน 120 นาที)
 - สัปดาห์ที่ 2 (2 วัน 120 นาที)
 - สัปดาห์ที่ 3 (2 วัน 180 นาที)
 - สัปดาห์ที่ 4 (2 วัน 180 นาที)
 - สัปดาห์ที่ 5 (2 วัน 120 นาที)
 - 2.3 หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาจากการสอนด้วย กิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี หลังจากการทำกิจกรรมเสร็จสิ้นในสัปดาห์ที่ 5

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี
2. แผนการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี
3. แบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ของแต่ละแผนการจัดกิจกรรม

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี และแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ของแต่ละแผนการจัดกิจกรรม มีวิธีการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาประเภทและพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น และพฤติกรรมของเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี

1.2 สร้างข้อความเพื่อสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี โดยนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าสร้างเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ซึ่งเป็นการสังเกตพฤติกรรมก่อนและหลังทำกิจกรรม

1.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและเหมาะสม จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี และ แบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ของแต่ละแผนการจัดกิจกรรม โดยใช้วิธีตรวจสอบรายการซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน

-1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี มีความไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน

นำมาวิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1.00 อยู่ในเกณฑ์เหมาะสม และได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับข้อความในแบบสังเกตพฤติกรรมให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

1.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

2. แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9 - 10 ปี มีวิธีการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการแสดงละครสร้างสรรค์ และทฤษฎีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี

2.3 เขียนแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก จำนวน 12 แผน โดยศึกษารูปแบบการสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นในช่วงอายุ 9 - 10 ปี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item Objective Congruence (IOC)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี โรงเรียนวลีรัตน์วิทยา มีผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ทั้งในด้านร่างกาย วาจา และจิตใจ โดยมีรายละเอียดดังที่แสดงในตารางที่ 1 พบว่า จากการประเมินแผนการจัดกิจกรรมดังกล่าว มีค่าความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมโดยการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นสอดคล้องทุกกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ค่าสอดคล้องชุดกิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ ที่ระดับ 1.00 สรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 มีความสอดคล้องกัน

2. ผลการเปรียบเทียบผลการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น จากการเปรียบเทียบแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน: พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วง 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง Pretest-Posttest แสดงให้เห็นว่า มีจำนวนนักเรียน 20 คนที่ได้ทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ สรุปให้เห็นว่านักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี กิจกรรมที่ 1 - 9 แสดงให้เห็นว่า มีจำนวนนักเรียน 20 คน อยู่ในเกณฑ์การประเมินทำหลังกิจกรรม เกณฑ์ ดี 19 คน, เกณฑ์พอใช้ 1 คน

การออกแบบแผนกิจกรรม

ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดกิจกรรม โดยรูปแบบกิจกรรมที่ใช้สำหรับละครสร้างสรรค์ จำนวน 12 แผนกิจกรรม ดังนี้

ตารางที่ 1 แผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี

แผนที่	สัปดาห์ที่ / นาที	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิดและทฤษฎี	ลักษณะกิจกรรม
แผนที่ 1	1 / 60 นาที	เล่าเรื่องได้นำ	1. เพื่อให้เด็กฝึกใช้ท่าทางเพื่อสื่อสารกับผู้อื่น 2. เพื่อให้เด็กเข้าใจคำพูดที่เหมาะสมในการใช้สื่อสารกับผู้อื่น 3. เพื่อให้เด็กใช้คำพูดเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ขึ้นให้ความสนใจ 2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน - ประสบการณ์จากประสาทสัมผัสทั้ง 5	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 2	สัปดาห์ที่ 1 / 60 นาที	หากฉันทำผิด	1. เพื่อให้เด็กทราบความสำคัญของการรู้จักการยอมรับผิดและการขอโทษ 2. เพื่อให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่อลักษณะนิสัยและ	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ขึ้นให้ความสนใจ 2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ

ตารางที่ 1 แผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี (ต่อ)

แผนที่	สัปดาห์ที่ / นาที	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิดและทฤษฎี	ลักษณะกิจกรรม
			พฤติกรรมที่ไม่ดีผ่านการแสดงบทบาทสมมติได้ 3. เพื่อให้เด็กทราบและตัดสินใจในการปฏิบัติ พฤติกรรมเพื่อลดการทะเลาะเบาะแว้งและการทำร้ายร่างกาย	- ประสบการณ์จาก ประสาทสัมผัสทั้ง 5	
แผนที่ 3	สัปดาห์ที่ 2 / 60 นาที	จับตัวร้าย	1. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน 2. เพื่อให้เด็กทราบพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของตนเอง 3. เพื่อให้เด็กอธิบายผลกระทบของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ขั้นจำ 2. กระบวนการละคร สร้างสรรค์สำหรับ เยาวชน - การใช้ความทรงจำ	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 4	สัปดาห์ที่ 2 / 60 นาที	บัตรภาพ บอกเรื่องราว	1. เพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรมและการแก้ไขพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นผ่านทางการแสดง 2. เพื่อให้เด็กสามารถอธิบายวิธีการแก้ไขพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ขั้นจำ 2. กระบวนการละคร สร้างสรรค์สำหรับ เยาวชน - การใช้ความทรงจำ	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 5 - 6	สัปดาห์ที่ 3 / 120 นาที	เรื่องเล่าจาก อุปกรณ์	1. เด็กมีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นลดลงผ่านทางการร่วมกันทำกิจกรรม 2. เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันผ่านทางการแสดงบทบาทสมมติ	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ขั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการละคร สร้างสรรค์สำหรับ เยาวชน - ความคิดสร้างสรรค์	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ

ตารางที่ 1 แผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี (ต่อ)

แผนที่	สัปดาห์ที่ / นาที	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิดและทฤษฎี	ลักษณะกิจกรรม
แผนที่ 7	สัปดาห์ที่ 3 / 60 นาที	แรงบันดาลใจจากตัวละคร	1. เพื่อให้เด็กสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมต่าง ๆ ผ่านตัวละครต้นแบบได้ 2. ใช้พฤติกรรมที่ดีของตัวละครเป็นต้นแบบในการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาพฤติกรรมตนเอง	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ขั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน - ความคิดสร้างสรรค์	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 8	สัปดาห์ที่ 4 / 60 นาที	ถามปุ๊บ ตอบปั๊บ	1. เพื่อให้เด็กใช้การแสดงต้นแบบฝึกรับใช้คำพูดที่สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม 2. เด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมผ่านการแสดงต้นแบบ	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ขั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน - ความคิดสร้างสรรค์	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 9-10	สัปดาห์ที่ 4 / 120 นาที	บัตรภาพสร้างเรื่อง	1. เพื่อให้เด็กมีการปรับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของตนเองได้และปรับใช้ในชีวิตประจำวัน 2. สามารถใช้ละครสร้างสรรค์ในการแสดงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ถึงพฤติกรรมที่ไม่ดี	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ขั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน - บทบาทสมมติ	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 11 - 12	สัปดาห์ที่ 5 / 120 นาที	นำเสนอผลงานละครสร้างสรรค์	1. เด็กได้แก้ไขพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน เพื่อไม่ให้มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นไปปฏิบัติกับผู้อื่นผ่านกระบวนการการแสดงและการรับชมงานละครสร้างสรรค์	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ขั้นจิตใจ 2. กระบวนการนำเสนอผลงานละครสร้างสรรค์ การละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน - บทบาทสมมติ	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดหมายเพื่อพัฒนาและเปรียบเทียบชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ก่อนและหลังฝึกโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับละครสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการแสดงละครที่บทบาทสมมติ โดยนักเรียนเป็นผู้สวมบทบาท ลักษณะนิสัยของเนื้อเรื่องละคร เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวหรือแนวคิดด้วยวิธีที่ง่ายที่สุด และได้ผลดีแบบหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องมีฉากเวที หรือเครื่องแต่งตัว ความสำคัญอยู่ที่การแสดงละครสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยได้เลือกเนื้อเรื่องกิจกรรม ซึ่งเนื้อหาของบทละครที่ใช้ในแผนกิจกรรมเป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ไม่มีความซับซ้อน และสอดคล้องกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งผู้อื่น 3 ด้าน คือ 1) ด้านทำร้ายร่างกาย 2) ด้านทำร้ายทางคำพูด และ 3) ด้านคุกคามเชิงสัมพันธ์ภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนากร สุขยิ่ง ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ประกอบกิจกรรมการเล่นบทบาท โดยใช้เครื่องมือแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ และแบบสังเกตความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เด็กปฐมวัยได้มีความรู้ความสามารถด้านความภาคภูมิใจในตนเอง เนื่องจาก การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง แสดงความสามารถได้เต็มที่เมื่อเด็กประสบความสำเร็จเด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น (ธนากร สุขยิ่ง, 2553)

ปัจจัยส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมทางด้านการสื่อสารและการแสดงออกที่สูงขึ้น คือการสร้างแผนการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี โดยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก การจัดแบ่งเนื้อหาให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการสื่อสารและการแสดงออกผ่านกระบวนการละครสร้างสรรค์จะประกอบไปด้วยพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรัชญา ภามนตรี ที่ศึกษาการพัฒนากิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ของเยาวชน: กรณีศึกษาเยาวชนในชุมชนอาคารทรีพีลีน 26-7 เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและศึกษาผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเยาวชนในชุมชนอาคารทรีพีลีน 26-7 เขตคลองเตย กลุ่มตัวอย่างคือ เยาวชนในชุมชนอาคารทรีพีลีน 26-7 อายุ 10-15 ปี จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลัง การทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหลังการทดลองมีค่ามากกว่าก่อนการทดลอง โดยมีการพัฒนาพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในทุก ๆ ด้าน (พิรัชญา ภามนตรี, 2562)

2. ผลการเปรียบเทียบชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี หลังจากฝึกโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ ที่กล่าวว่า การที่ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกด้วยการให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคิดและการทำกิจกรรม ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นดังนั้นการจัดกิจกรรม ละครสร้างสรรค์เป็นการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ส่งผลให้เด็กสามารถพัฒนาการได้เต็มตามศักยภาพ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2543)

องค์ความรู้ใหม่

พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เช่น การตบหัว ล้อซุบพากรี พุดจาเหยียดหยาม นินทาว่าร้าย ขกต้อย ล้อปมด้อย เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทั้งร่างกายและจิตใจของเด็กที่ถูกรังแก ซึ่งเด็กที่อายุระหว่าง 9-10 ปี เป็นช่วงอายุที่มักเริ่มพบพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น สถานศึกษาซึ่งเป็นหนึ่งในสถานที่ที่พบปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น และมีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ครู อาจารย์ หรือบุคลากรทางการศึกษาจึงไม่ควรเพิกเฉยกับพฤติกรรมดังกล่าว มีการดำเนินการช่วยเหลือกับเด็กที่ถูกรังแกและหาแนวทางในการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น การสร้างความตระหนักให้กับนักเรียนจึงเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการลดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ซึ่งการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เป็นกิจกรรมที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวหรือแนวคิดได้ง่ายที่สุด เข้าใจง่าย และไม่ซับซ้อน สามารถสร้างความตระหนักต่อเด็กได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ครูต้องให้เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ รับฟังความคิดเห็น ให้กำลังใจ เพื่อส่งเสริมให้

เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และเกิดการเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี พบว่าการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์สามารถพัฒนาการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นได้สูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินหลังการสอนด้วยชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ 5 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการสอนด้วยกิจกรรมละครสร้างสรรค์ทำให้เด็กที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เกิดการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นได้เต็มความสามารถตามช่วงวัยที่สูงขึ้น ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในการส่งเสริมการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ควรต้องให้เด็กได้แสดงความคิดและการกระทำอย่างอิสระ ยอมรับฟังความคิดและจินตนาการของเด็กในการดูแลอย่างใกล้ชิด การเสริมแรงด้วยการพูดให้กำลังใจ ใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและอยากร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ในส่วนของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์นั้น ครูควรมีเทคนิคในการจัดได้หลากหลายวิธีการแสดงละครเป็นการกระตุ้นความสนใจ ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และเกิดการเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น และควรนำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้กับเด็กช่วงอายุ 9-10 ปี ทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์กันเป็นประจำ เพื่อส่งเสริมมีความเข้าใจในจุดประสงค์ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาร่วมกันในการส่งเสริมการป้องกันและกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ระหว่างบ้าน และโรงเรียน และส่งเสริมความเข้าใจและความรู้สึกตนเองของเด็กที่ส่งผลต่อคนรอบตัวในแต่ละด้านมากขึ้น เพื่อสร้างการป้องกันและกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ให้กับเด็กประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2543). การสอนแบบจิตปัญญา. กรุงเทพมหานคร: เอดิสัน เพรสโปรดักส์จำกัด.
- ธนากร สุขยิ่ง. (2553). ผลของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปัญจวรา บุญสร้างสม. (2563). การพัฒนาเด็กปฐมวัยกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19. เรียกใช้เมื่อ 14 มีนาคม 2563 จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/54720>
- พรรัตน์ ดำรุ่ง. (2547). การละครสำหรับเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ประเสริฐ. (2563). บูลี่ไม่ใช่เรื่องเด็ก ๆ ความรุนแรงที่รอวันปะทุ. เรียกใช้เมื่อ 14 มีนาคม 2563 จาก <https://www.komchadluek.net/news/edu-health/409587>
- พิรัชญา งามนตรี. (2562). การพัฒนากิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเยาวชน: กรณีศึกษาเยาวชนในชุมชนอาคารทรัพย์สิน 26-7 เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มติชนรายวัน. (2561). ไทยอันดับ2 “เด็กรังแกกันในโรงเรียน” พบเหยื่อปีละ 6 แสนคน. เรียกใช้เมื่อ 14 มีนาคม 2563 จาก <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27485>
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2524). จิตวิทยาพฤติกรรมเด็ก เอกสารประกอบการสอน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

มูลนิธิแพथทูเฮลท์. (2560). โครงการป้องกันและลดการใช้ความรุนแรงและการรังแกกันในสถานศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 14 มีนาคม 2563 จาก <https://path2health.or.th/>

workpointnews. (2561). การกลั่นแกล้ง 6 ประเภทที่มักเกิดขึ้นในโรงเรียน พ่อแม่ห้ามนิ่งนอนใจ. เรียกใช้เมื่อ 14 มีนาคม 2563 จาก <https://workpointnews.com/2018/10/11/%e0%b8%81%e0%b8%b2%e0%b8%a3%e0%b8%81%e0%b8%a5%e0%b8%b1>